

Türkçe Atasözleriyle Sözlükbirimlere Giriş

1. Hafta

Sunum Akışı

01

Tanışma

02

Vikipedi

03

Soyut Vikipedi

04

Vikiveri

05

Lexeme

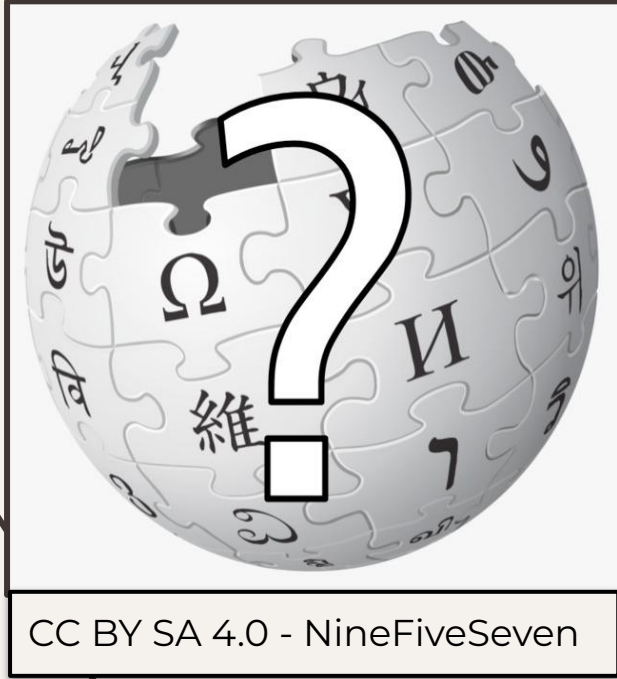
06

Uygulama

01

Tanışma

Biz kimiz?
Siz kimsiniz?
Wikipedi hakkında bildikleriniz...

CC BY SA 4.0 - NineFiveSeven

02

Vikipedi Nedir?

- Herkes tarafından katkıda bulunabilen
- Katkıların kaynaklarla desteklenmesi beklenen
- Sürekli düzenleme ve gelişim sürecinde olan bir online ansiklopedidir.

6,647,334

İngilizce Vikipedi'deki madde sayısı

519,270

Türkçe Vikipedi'deki madde sayısı

---

03 Soyut Vikipedi

- Vikipedi / Wikipedia
- Aynı konudaki makalelerin farklı dillerdeki farklılıkları
  - [Würzburg - Wikipedia](#) ve [Würzburg - Vikipedi](#)
  - [University of Würzburg - Wikipedia](#) ve [???](#)
- Çeviri seçeneği?
- [File:Abstract Wikipedia and wiki of functions.webm - Wikimedia Commons](#)

04

Vikiveri Nedir?

- Doğrulanabilir her türlü “şey”in girildiği
- Herhangi bir dile bağlı olmayan, bilgisayar dili üzerinden olan
- Bilgi vermekten ziyade bilgiyi biriktirmeye yönelik bir kaynak.

Vikiveri'deki farklı özellikler

(Dünya) Q2:

Q

Vikiveri'de maddesi olan
her türlü şeyin kodu

P

Vikiveri'deki maddelerin
özelliklerinin kodu

L

Vikiveri'deki Lexeme'lerin
kodu

S, F

Lexeme'lerin bazı
özelliklerinin kodları

İstanbul Anadolu Lisesi (Q21528402)

İstanbul'da bir anadolu lisesi

değiştir

Hamidiye Erkek Ortaokulu | Hamidiye Kız Ortaokulu | Numune Ortaokulu | Kadıköy Sultanisi | Kadıköy Ortaokulu
| Kenan Evren Anadolu Lisesi

▼ Daha fazla dilde

Yapılandır

Dil	Etiket	Açıklama	Diğer adıyla
Türkçe	İstanbul Anadolu Lisesi	İstanbul'da bir anadolu lisesi	Hamidiye Erkek Ortaokulu Hamidiye Kız Ortaokulu Numune Ortaokulu Kadıköy Sultanisi Kadıköy Ortaokulu Kenan Evren Anadolu Lisesi
İngilizce	İstanbul Anadolu Lisesi	High school in Istanbul, Turkey	
Amerikan İngilizcesi	Etiket tanımlanmamış	Açıklama bulunamadı	
Kurdish (Latin script)	Etiket tanımlanmamış	Açıklama bulunamadı	

İfadeler

05

Lexeme Nedir?

- Türkçesi “Sözlükbirim” olan Lexeme, sözlüklerde girdisi olabilen, kendi başına anlamı olan sözcük veya sözcük öbekleridir.
- Vikiveri’deki Lexeme’ler, dilleri incelemeyi kolaylaştırıyor.
- Türkçe Lexeme’ler, henüz çok az katkıda bulunulmuş bir alan.

(L52764)

okul

tr

 değiştir

Dil Türkçe

Sözlükbirim kategorisi isim

İfadeler

+ ifade ekle

Tanımlayıcılar

Kubbealtı Lugatı
sözcükbirim kimlięi

 okul

 değiştir

▾ 0 kaynak

+ kaynak ekle

+ deęer ekle

Niřanyan Sözlük
sözcükbirim kimlięi

 okul

 değiştir

▾ 0 kaynak

+ kaynak ekle

+ deęer ekle

Lexeme'lerin altbaşlıkları

Q-P

İfadeler

Lexeme'in özellikleri

S

Anlamlar

Lexeme'in farklı anlamları

F

Formlar

Lexeme'in farklı ekler aldığındaki halleri

Çay: (L721332)

CC BY SA 2.0
henribergius

İçecek

Çay bitkisinden
yapılan içecek

Bitki

Çay içeceğinin
yapıldığı bitki

Ürün

Çay bitkisinin
kurutularak
satıldığı şekil

Buluşma

Çay içilen
görüşmeler

CC BY 2.5
Tomasz Sienicki
[user: tsca, mail:
tomasz.sienicki@gmail.com]

CC BY SA 4.0
Shannon

Çay (L728528)

Genellikle ırmaktan küçük, dereden büyük akarsu.

Formlar

Türkçe gibi eklemeli bir dilde bir kelimenin bir sürü “formu” olabiliyor.

- Çayı - Belirtme hali
- Çayları - Belirtme hali, çoğul
- Çaydanmış - Ayrılma hali, ek fiil almış

Bütün bunlar ayrı F değerleri alıyor, mesela belirtme hali olan “Çayı”, L721332-F6 olarak girilmiş.

Soyut Vikipedi'de Lexeme'in yeri

Kelebek

Kelebek kelimesinin
Lexeme'i

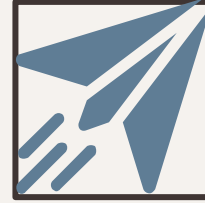
Butterfly

Ağaç

Ağaç kelimesinin
Lexeme'i

Tree

Uçmak

Uçmak kelimesinin
Lexeme'i

Fly

“Sütten ağız yanan, yoğurdu üfleyerek
yer.”

–**Atasözü**

Atasözündeki kelimeler

Süt
(Sütten)

Ağız
(Ağız)

Yanmak
(Yanan)

Yoğurdu
(Yoğurt)

Üfleyerek
(Üflemek)

Yer
(Yemek)

birleşik sözlükbirimi

yarın

değiştir

sıra numarası 6

▼ 0 kaynak

+ kaynak ekle

a

değiştir

sıra numarası 7

▼ 0 kaynak

+ kaynak ekle

bırak

değiştir

sıra numarası 8

▼ 0 kaynak

+ kaynak ekle

ma/ما

değiştir

sıra numarası 9

▼ 0 kaynak

+ kaynak ekle

+ deęer ekle

06 Uygulama